

تجارت

جزئیات تجارت خارجی

۹/۴ درصد	کاهش ارزش تجارت خارجی
۱/۵ درصد	افزایش وزن تجارت خارجی
۱۳۱ میلیون تن	وزن تجارت خارجی
۷۶/۵ میلیارد دلار	ارزش تجارت خارجی
۳۷ میلیارد دلار	ارزش صادرات غیرنفتی
۳۹/۵ میلیارد دلار	ارزش واردات

براساس داده‌های گمرک ایران میزان تجارت خارجی کشور در ۸ ماه امسال ۱۳۱ میلیون و ۵۴ هزار تن به ارزش ۷۶ میلیارد و ۵۲۷ میلیون دلار بوده است. این میزان تجارت خارجی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته به لحاظ ارزش ۹.۳۸ درصد کاهش و از حیث وزن ۱.۵۳ درصد افزایش را نشان می‌دهد. در این مدت مقدار ۱۰۵ میلیون و ۲۳۱ هزار تن انواع کالا به ارزش ۳۶ میلیارد و ۹۹۷ میلیون دلار به کشورهای مختلف صادر شده که نسبت به‌مدت مشابه سال قبل به لحاظ وزن ۱۷.۱ درصد افزایش و از نظر ارزش ۳.۴۸ درصد کاهش داشته است. در ۸ ماه سال جاری مقدار ۲۵ میلیون و ۸۲۳ هزار تن کالا به ارزش ۳۹ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار وارد کشور شده که نسبت به‌مدت مشابه سال قبل به لحاظ وزن ۳ درصد افزایش و از نظر ارزش ۱۴.۲۹ درصد کاهش یافته است. به‌نظر می‌رسد بخشی از افزایش وزنی صادرات در ۸ ماه امسال به‌دلیل ناترازی انرژی در بخش‌های صنعتی و معدنی باشد که سبب شده تولیدکنندگان به‌دلیل خالی ماندن ظرفیت تولید بر اثر ناترازی انرژی به خام‌فروشی محصولاتی چون کنسانتره و گندله آهن روی آورده باشند. برپایه آمار ی که چندی پیش انجمن فولاد ایران منتشر کرد، روند صعودی صادرات در مواد اولیه زنجیره فولاد همچنان تداوم دارد به‌طوری که حجم صادرات کنسانتره سنگ آهن در مقایسه با ۷ ماه سال گذشته ۸۲ درصد رشد داشته که این مسئله موجب نگرانی فولادسازان شده است زیرا کنسانتره، ماده اولیه کارخانجات فولادی است و افزایش صادرات آن به شکل خام فروشی، تأمین مواد اولیه را با مشکل مواجه می‌کند.

دانستنیها

اینفوگرافیک

نگاهی به جیب ریکان ۲۰۲۶

شرکت جیب چندی پیش از نسخه برقی ۲۰۲۶ ریکان رونمایی کرد. این شاسی‌بلند ۵۰۰ کیلووات ساعتی و قیمت پایه ۲۶ هزار دلار در زمستان ۲۰۲۶ به بازار خواهد آمد.

قدرت	گشتاور	صفر تا ۱۰۰	سرعت	برد
۶۵۰ اسب‌بخار	۸۴۰ نیوتن متر	۳.۷ ثانیه	۱۸۰ Km/h	۴۵۰ کیلومتر

تصفیه فاضلاب با فناوری نانوحیاب

دستگاه بومی تولید نانوحیاب که توسط یک شرکت دانش‌بنیان داخلی ساخته شده است توانسته جایگزین تجهیزات پرهزینه‌ای مانند سیستم‌های هوادهی (پمپ‌های هوا) و پخش‌کننده‌های اکسیژن شود. فناوری نانوحیاب با ایجاد حیاب‌های بسیار ریز در آب، به تصفیه‌خانه‌ها این امکان را می‌دهد که بدون نیاز به توسعه فیزیکی، ظرفیت تصفیه را بیش از ۲ برابر افزایش و مصرف انرژی را تا ۶۰ درصد کاهش دهند. این روش با حذف بیش از ۹۵ درصد لایندehا باعث بهبود چشمگیر کیفیت پساب می‌شود.

۳۶ درصد

در پی انتقادها از گرانی مرغ با وجود تخصیص ارز ۲۸۵۰۰ تومانی، بررسی‌ها نشان می‌دهد تنها ۳۶ درصد هزینه تولید با ارز ترجیحی و مابقی نهاده‌ها با نرخ آزاد تأمین می‌شود. به همین دلیل، هرگونه نوسان یا افزایش در نرخ ارز آزاد، مستقیماً بر قیمت نهایی مرغ اثرگذار است.

طبق آمار منتشر شده از سوی بانک مرکزی در پایان شهریور ۱۴۰۴ میزان بدهی‌های خارجی کشور (تعهدات بالفعل) براساس سررسید اولیه بدهی‌ها، ۵۳۸۰ میلیون دلار اعلام شده است. میزان بدهی‌های کوتاه‌مدت خارجی کشور در پایان شهریور امسال، ۳۴۷۵ میلیون دلار شده است.

چقدر اسراف می‌کنیم؟

همشهری براساس آمارهای بین‌المللی به مقایسه مصرف منابع در ایران و جهان پرداخته است

گزارش احمد میر خدایی روزنامه‌نگار مصرف بی‌رویه یا بدمصرفی یکی از معضلات جامعه ایران است. هر چند مقصر اصلی در آنچه به‌عنوان بدمصرفی نامیده می‌شود سیاست‌های اقتصادی کشور است، قطعاً سبک زندگی مردم و الگوهای مصرفی هم در این وضعیت مؤثرند. در این گزارش، براساس برخی آمارهای موجود در سایت‌های معتبر جهانی، به مقایسه میزان مصرف مردم ایران در آب، برق، گاز، بنزین و نان پرداخته‌ایم.	بنزین در حال حاضر سرانه مصرف بنزین در ایران ۱.۵ لیتر در روز است. ایران در سال‌های اخیر در رتبه بین ۲۰ تا ۳۰ از لحاظ سرانه مصرف بنزین بوده است. متوسط سرانه جهانی مصرف بنزین ۰.۶ لیتر در روز است. ایران در مقایسه با کشورهای با اقتصاد تقریباً برابر، بنزین بیشتری مصرف می‌کند و میزان مصرف کل بنزین آن نزدیک به مصرف کشورهای نظیر برزیل، کانادا و روسیه است.
آب برسی آمار شاخص‌های آب و فاضلاب شهری نشان می‌دهد که سرانه مصرف آب در ایران بیش از متوسط جهانی است. در حالی که متوسط سرانه مصرف آب در جهان ۱۵۰ لیتر به ازای هر نفر در شبانه‌روز است، سرانه مصرف آب هر نفر در کشور ما بالغ بر ۲۴۰ لیتر در شبانه‌روز است.	نان هر چند مصرف نان کشورهای متناسب با ذائقه مردم تفاوت دارد اما آمارها نشان می‌دهد سرانه مصرف نان در ایران ۲ تا ۳ برابر میانگین کشورهای جهان است. سرانه مصرف نان در ایران حدوداً معادل ۱۱۷ کیلوگرم در سال و این سرانه در جهان حدود ۶۵ کیلوگرم است. مصرف نان در ایران ۳۷ درصد بیش از سرانه سالانه در خاورمیانه است.
گاز ایران چهارمین کشور از نظر بالاترین سرانه مصرف گاز طبیعی پس از امارات، عربستان و روسیه است. سرانه مصرف گاز طبیعی ایران در سال ۲۰۲۳ حدود ۲۸۸۱ مترمکعب بوده است. سرانه مصرف گاز ایران ۵.۵ برابر میانگین جهانی و ۲.۲ برابر اروپاست. باید توجه داشت که این آمار، سرانه مصرف گاز کل کشور است که شامل بخش‌های خانگی، نیروگاهی، صنعتی و غیره است.	دورریز غذا براساس آمار سازمان جهانی فائو، سالانه به‌ازای هر نفر، ۱۳۴ کیلوگرم غذا در ایران هدر می‌رود. میانگین جهانی آن ۱۳۵ کیلوگرم است. ضایعات سالانه مواد غذایی در ایران معادل ۳۵ میلیون تن با ارزش تقریبی ۱ میلیارد دلار است؛ در حالی که در اتحادیه اروپا با ۲۷ کشور عضو، تنها ۹ میلیون تن مواد غذایی در سال راهی زباله‌ها می‌شود.

گشتی در اقتصاد ایران

کارت سوخت سفید نداریم

براساس اعلام شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، کارت سوخت سفید تک‌بند شد. پیش‌تر حسین سلاح‌ورزی، فعال اقتصادی، از دولت خواسته بود مانع توزیع کارت سوخت سفید شود. طبق اطلاعات سامانه هوشمند سسوخ، ۳۱ میلیون کارت سوخت فعال وجود دارد.

نماینده کارگران در شورای عالی کار گفت: تأثیر افزایش حقوق کارمندان دولت بر مذاکرات مزدی کارگران نادرست است؛ کاهش قدرت خرید کارگران و ناامنی شغلی ناشی از قراردادهای کوتاه‌مدت از مهم‌ترین چالش‌های فعلی کارگران است.

معاون سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران از توزیع انبوه برنج ایرانی در روستابازارها از هفته آینده خبر داد و گفت: شرط این سازمان برای تحویل برنج به این فروشگاه‌ها این است که با قیمت مصوب عرضه شود.

با ورود مدیرعامل شرکت روسی «کاسپین سسرویس» به تهران، قرارداد ۰.۶ میلیارد یورویی خط آهن رشت – آستارا پس از ماه‌ها مذاکره وارد مرحله نهایی شد؛ پروژه‌ای راهبردی که اکنون بیش از هر زمان دیگری به امضای قطعی نزدیک شده است.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: برنامه دولت از تعیین نرخ سوم بنزین این است که از محل درآمد این افزایش به تأمین مالی کالابرگ اختصاص یابد. این دستور این هفته ابلاغ شده و باید محاسباتش اعلام شود که چه مقدار است.

معاون بازرسی اتاق اصناف ایران گفت: در چند قلم کالای تنظیم بازاری اینبابت مقرر شده وزارت جهاد کشاورزی فهرست این اقلام را تعیین و برای تصویب به ستاد تنظیم بازار ارائه کند.

هوش مصنوعی مسیر نوآوری را کوتاه‌تر کرده است

محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور، هوش مصنوعی موجب چند برابر شدن خدمات دیجیتال شده و صنایع جدیدی همچون رانش ابری هوشمند، تحلیل پیشرفته داده‌ها و اتوماسیون هوشمند را پدید آورده است. این فناوری مسیر نوآوری را برای شرکت‌ها و استارت‌آپ‌های حوزه ICT کوتاه‌تر، کم‌هزینه‌تر و کارآمدتر کرده است.

تأمین و تجهیز زیرساخت‌های 5G آغاز شد

سید ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات: پس از سال‌ها انتظار و برگزاری مزایده فرکانس‌ها، اپراتورهای ارتباطی وارد مرحله تأمین و تجهیز زیرساخت‌های 5G شده‌اند. اما موضوع اصلی داده‌هاست که باید توسعه زیرساخت‌های ذخیره‌سازی، مراکز داده و توان پردازشی به‌طور ویژه مدنظر قرار گیرد.

پاسخ‌های خطرناک هوش مصنوعی

جواب‌های غلط هوش مصنوعی در پاسخ‌دهی به کاربران عمدی نیست

گزارش زهراخلجی روزنامه‌نگار هوش مصنوعی در کنار همه مزایایی که دارد معایب بزرگی هم از خود نشان داده است. از چت‌بات‌ها تا ابزارهای تشخیص	تصویر، به کمک کاربران آمده است. اما در کنار توانایی‌های چشمگیر این فناوری گاهی خبرهایی درباره پاسخ‌های عجیب، نادرست یا حتی خطرناک آن منتشر شده؛ از توصیه‌های پزشکی
---	---

یادگیری از داده‌های ناپاک

سیستم‌های هوش مصنوعی از حجم عظیمی از داده‌های اینترنتی و منابع متنی یاد می‌گیرند. این داده‌ها ممکن است شامل اطلاعات غلط، سوگیری‌های اجتماعی، زبان توهین‌آمیز یا توصیه‌های خطرناک باشند. اگرچه شرکت‌های سازنده تلاش می‌کنند داده‌ها را پاک کنند اما حجم اطلاعات آن قدر زیاد است که بخشی از این خطاها از فیلترها عبور می‌کند و بعدها در پاسخ‌های مدل ظاهر می‌شود.

ابهام در سؤال‌های کاربران

گاهی کاربر پرسشی مطرح می‌کند که نیازمند درک زمینه یا تفسیر دقیق ثبت اوست؛ چیزی که هنوز از توان هوش مصنوعی خارج است. مدل ممکن است برداشت اشتباه کند و پاسخی نامتناسب یا حتی خطرناک ارائه دهد. برای مثال در موضوعاتی مانند مواد شیمیایی یا خوددرمانی، یک سوءتفاهم می‌تواند نتیجه‌ای جدی به همراه داشته باشد.

محدودیت‌های فنی در کنترل پاسخ‌ها

سازندگان چت‌بات‌ها از «لایه‌های ایمنی» برای جلوگیری از پاسخ‌های زیانبار استفاده می‌کنند اما هیچ سیستم فنی نمی‌تواند صددرصد مطمئن باشد. گاهی یک جمله یا سناریوی پیچیده ممکن است از فیلترها عبور کند و باعث تولید پاسخ‌هایی شود که خلاف معیارهای ایمنی است.

تقلید الگوهای زبانی بدون فهم انسانی

هوش مصنوعی نمی‌فهمد، بلکه الگوهای آماری را پیش‌بینی می‌کند. یعنی وقتی کاربری سؤال می‌پرسد مدل تلاش می‌کند محتمل‌ترین توالی کلمات را تولید کند. این رویکرد باعث می‌شود در سناریوهای حساس مانند بهداشت روان، مدل پاسخ‌هایی بدهد که با استانداردهای اخلاقی یا علمی سازگار نباشد مانند نمونه ترغیب به خودکشی یک جوان ۱۵ ساله در آمریکا. همچنین متن‌هایی که شبیه پاسخ‌های خطرناک گذشته هستند، دوباره بازتولید می‌شوند.

سوگیری‌های اجتماعی در داده‌ها

حتی اگر داده‌های ورودی حجم بسیار زیادی هم داشته باشند باز هم از جامعهای بیرون می‌آیند که در آن تبعیض، کلیشه‌های جنسیتی، نژادی یا فرهنگی وجود دارد. هوش مصنوعی این الگوها را منعکس می‌کند و اگر نظارت کافی و درستی در کار نباشد، می‌تواند آنها را در پاسخ‌های خود بازتولید و به کاربران ارائه کند.

انتظارات بیش از حد از هوش مصنوعی

بسیاری از کاربران تصور می‌کنند هوش مصنوعی مانند انسان، منطق، اخلاق، احساس و مسئولیت‌پذیری دارد؛ در حالی که این فناوری تنها یک «سیستم پیش‌بینی متن» است. توقعات غیرواقع‌بینانه از توانایی آن می‌تواند باعث سوءتفاهم و حتی خطر شود.

ساخت پلاستیک خودتخریبگر

پژوهشگران موفق شده‌اند پلاستیک‌هایی بسازند که می‌توانند خودشان را تخریب کنند و به‌طور طبیعی تجزیه شوند بدون آنکه از مواد شیمیایی جدید استفاده کنند. این نوآوری براساس تآخوردن مولکول‌های پلیمر در فضا شکل می‌گیرد و مسیر تازه‌ای برای طراحی پلاستیک‌های با عمر مشخص ارائه می‌دهد. پژوهشگران دانشگاه رانگز در این تحقیق تلاش کردند با تقلید ویژگی پلیمرهای مثل DNA و پروتئین‌هایی که پس از انجام وظیفه خود به‌طور طبیعی تجزیه می‌شوند، این ویژگی را در پلاستیک‌های مصنوعی ایجاد کنند.

چانگان هم روبات می‌سازد

چانگان با سرمایه‌گذاری ۳۲ میلیون دلاری، شرکتی به نام «روباتیک هوشمند چانگان» راه‌اندازی خواهد کرد. دلیل چنین کاری این است که شرکت می‌خواهد یک خودرو ساز صرف نباشد و همانند تسلا، به گروهی بزرگ در حوزه روباتیک و حمل‌ونقل هوشمند تبدیل شود. این شرکت به‌عنوان بازوی راهبردی گروه برای پیشبرد مفهوم «هوش تجسم‌یافته» با محوریت فناوری روبات‌های انسان‌نما طراحی شده است.

تولید اولین دستگاه زاویه تماس هوشمند ایران

محققان دانشکده فنی دانشگاه تهران در یک شرکت دانش‌بنیان مستقر در پارک علم و فناوری این دانشگاه، موفق به تولید دستگاه اندازه‌گیری زاویه تماس و کشش سطحی مدل CAG-100 شدند. این دستگاه که با سرپرستی فرشید چنینی، عضو هیأت علمی دانشکدگان فنی دانشگاه تهران، به‌صورت کاملاً بومی طراحی و ساخته شده است، به سامانه هوش مصنوعی برای تحلیل خود را تصاویر مجهز است. دستگاه CAG-100 برای اندازه‌گیری دقیق پارامترهایی مانند ترشوندگی، انرژی سطحی و کیفیت پوشش‌ها در صنایع رنگ، پلیمر، داروسازی، فولاد و نانوفناوری طراحی شده است.

عمدی در کار نیست

پاسخ‌های عجیب یا خطرناک هوش مصنوعی نه از قصد بدخواهانه، بلکه از ترکیب محدودیت‌های فنی، داده‌های ناقص، سوگیری‌های اجتماعی و عدم درک واقعی ناشی می‌شود. متخصصان در حال تلاش برای کاهش این خطاها هستند اما تا رسیدن به سطحی کاملاً ایمن، کاربران نیز باید بدانند که هوش مصنوعی ابزار کمکی است نه مرجع نهایی.